

Suomen luonnonsuojeluliiton vuosikertomus 2020

Luonnonsuojeluliitto kampanjoi menestyksellisesti turpeen energiakäytön lopettamiseksi vuoteen 2025 mennessä *Irti turpeesta* -kansalaisaloitteella. Kampanja yhdisti vuosien 2020–21 vesiteeman ilmastokriisin ja luontokadon torjuntaan. Vuoden 2021 virtavesiteemaa valmisteltiin yhdessä piirien kanssa.

Maaliskuussa alkanut koronaepidemia sai suomalaiset lähiluontoon. Monilla seuduilla kansalaiset nousivat puolustamaan lähimetsiä hakkuita vastaan. Liitto sai uusia jäseniä ja yhdistykset aktiiveja. Moni metsä pelastettiin. Liitto teki ohjeita retkeilyyn korona-aikana.

Korona johti Luonnonsuojeluliitossakin digiloikkaan. Etäkokoukset ja webinaarit mahdollistivat piirien ja yhdistysten aktiivien kouluttamisen entistä paremmin. Yhteistyötä lisättiin piireille järjestetyillä etäkahvitunneilla sekä ympäristöjuristin kyselytunnilla ja webinaareilla. Liiton asiantuntijat osallistuivat yhä useampiin piirien ja yhdistysten tilaisuuksiin etäyhteydellä.

Liiton talous on kehittynyt suotuisasti toimintavuoden poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta.

Suojelutavoitteet

1 Luontosuhde ja hyvinvointivaikutukset

Suomen luonnonsuojeluliitto on koko yli 80-vuotisen olemassaolonsa ajan rakentanut suomalaisten luontosuhdetta tuottamalla tietoa luonnosta, puolustamalla luontoa ja edistämällä kansalaisten mahdollisuuksia luonnosta nauttimiseen.

Liitto, sen piirit ja yhdistykset järjestivät vuoden aikana koronasta huolimatta – etänä ja turvavälein – yli 500 tapahtumaa, kuten Luonnonkukkien päivän ja muuta aihekohtaista toimintaa. Luonnonsuojeluliitto on hankkeiden sekä piirien ja yhdistysten talkoiden ansiosta Suomen luonnonhoidon pieni suurvalta. Näkyvää valistustyötä alkoivat tehdä myös vesistölähettiläät.

Luonnonsuojeluliitto viesti aktiivisesti sosiaalisessa mediassa luontosuhteeseen ja hyvinvointiin liittyvistä teemoista ja nousikin monella mittarilla sosiaalisessa mediassa kansalaisjärjestöjen ykköseksi.

2 Kestävä kehitys, ilmasto- ja energiatyö

Irti turpeesta

Luonnonsuojeluliitto käynnisti elokuussa *Irti turpeesta* -kansalaislaloitteen turpeen energiakäytön lopettamiseksi vuonna 2025. Kampanjassa nostettiin esiin turpeen kaivun ja polttamisen vaikutuksia suoluonnolle, ilmastolle sekä vesistöille. Saimme kampanjaan mukaan 17 muuta järjestöä. Kampanja jatkui vuonna 2021, jolloin saimme eduskuntakäsittelyyn vaaditut 50 000 nimeä.

Turvetyömme johti tuloksiin jo syksyllä, kun turpeen polton verotus päätettiin lähes kaksinkertaistaa vuodesta 2021 alkaen. Lisäksi Marinin hallitus sitoutui asettamaan turpeelle lattiahinnan ja tukemaan turpeesta luopuvia energiayhtiöitä uusissa investoinneissa.

Olimme jäsenenä huhtikuussa 2020 aloittaneessa turpeen käytön tulevaisuutta käsittelevässä työ- ja elinkeinoministeriön vetämässä turvetyöryhmässä. Osallistuimme EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahaston valmisteluihin.

Luontovetoomus

Luonnonsuojeluliiton luontovetoomus talouden kestävä elvytyksen puolesta keräsi lähes 8000 nimeä kolmessa kuukaudessa. Vetoomus luovutettiin valtiovarainministeri Matti Vanhaselle elokuussa. Hallitus päätti kohdistaa EU:n elpymispaketista yli miljardin vihreän siirtymän toteutukseen.

Marinin hallitus aloitti ympäristölle haitallisista tuista luopumisen: päästökauppakompensaatio ja teollisuuden energiaveronpalautukset lopetetaan. Luonnonsuojeluliitto on kampanjoinut aiheen ympärillä pitkään: ensimmäinen raporttimme aiheesta ilmestyi jo vuonna 2014.

Moni liiton tukema asia kestäväksi elvytykseksi eteni kehysriihessä, budjettiriihessä ja lisätalousarvioissa. Luonnonsuojeluliiton vaatima rakennerahastojen toimintalinja 2 “Vihreämpi Eurooppa” otetaan käyttöön Suomessakin, mikä mahdollistaa monia paikallisia ympäristöhankkeita tulevaisuudessa.

Luonnonsuojeluliiton aloite luonnonsuojelualueiden vapautuksesta kiinteistöverosta toteutui. Se tukee vapaaehtoista suojelua.

Valtionyhtiöiden omistajaohjaus

Luonnonsuojeluliitto on toiminut pitkään valtionyhtiöiden ympäristöasioiden parantamiseksi. Hallitus teki keväällä uuden omistajapoliittisen periaatepäätöksen. Valtionyhtiöiltä edellytetään nyt, että ne huomioivat paitsi Suomen kansallisen hiilineutraaliustavoitteen myös Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi 1,5 asteeseen.

Tämän vuoksi valtionyhtiöiltä edellytetään omien ilmasto-, ympäristö- ja monimuotoisuusvaikutusten tunnistamista sekä kunnianhimoisia ja mitattavia tavoitteita näiden vaikutusten pienentämiseksi. Luonnonsuojeluliitto vaati valtionyhtiöitä kantamaan ympäristövastuuta osana *Korvaamaton*-kampanjaa ja julkaisi blogisarjassa esityksiä valtionyhtiöille.

Lainsäädäntö- ja vaikuttamistyö

Vuonna 2020 liitto oli mukana valmistelemassa monia lakeja, kuten luonnonsuojelulakia, ilmastolakia, kaivoslakia sekä maankäyttö- ja rakennuslakia.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa aikomukset nykyisen kaavahierarkian romuttamiseksi yhdellä yleis- ja asemakaavat yhdistävällä kuntakaavalla saatiin torjuttua. Liitto ajoi ilmastopykälää ja viherrakennetta kaikille kaavatasoille pakolliseksi asiaksi.

Luonnonsuojelulain uudistus käynnistyi. Liitto osallistui aloitteellisesti sen projektiryhmiin sekä uudistuksen ohjausryhmään.

Euroopan komissio esitti monia aloitteita, joita Luonnonsuojeluliitto puolusti Suomen kantojen valmistelussa (mm. biodiversiteetti- ja kiertotalousstrategiat). Komissio ilmoitti lopullisesti, että vesipuidedirektiiviä ei avata muutoksille, jotka olisivat johtaneet sen heikennyksiin. Taustalla oli ympäristöjärjestöjen vuosien työ, jossa Luonnonsuojeluliitto oli mukana EEB:n vesityöryhmän jäsenenä. Luonnonsuojeluliiton tukema lyijyhäviökiellon laajennus eteni EU:ssa.

Luonnonsuojeluliitto on luonnon asianajaja – se järjestö, joka puolustaa luontoa lausunnoilla ja oikeudessa. Luonnonsuojeluliitto on ainoa ympäristöjärjestö, jolla on koko maan kattava piirien ja yhdistysten verkosto.

Piirien ja yhdistysten valituksissa on usein ollut tukena liiton juristien ja asiantuntijoiden apu. Vuoden aikana ne toivat ympäristölle seitsemän tärkeää korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisua, jotka pitää ottaa huomioon tulevissa päätöksissä. Näitä olivat mm. Oulujärven Natura-hakkuut, ahman tappoluvat ja Oulujoen kalatievelvoitteet. Muita tärkeitä oikeusvoittoja olivat esimerkiksi Hannukaisen kaivospiiripäätös ja Soklin ympäristöluvan rajoitukset.

Liitto antoi vuoden aikana yli 200 lausuntoa tai kannanottoa ja sen edustajat osallistuivat yli sataan työryhmään ja toimikuntaan.

Ilmasto- ja energiatyö

Liitto toimi fossiilisista polttoaineista ja turpeesta luopumisen sekä luonnon ilmastoratkaisujen edistämiseksi muun muassa ilmastolain päivityksessä, maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmassa sekä energiaverojen ja yritystuki uudistuksissa. Vaikutimme EU:n ilmastopolitiikkaan, kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin ja viestimme aktiivisesti hallitustenvälisen ilmastopaneelin IPCC:n työstä sekä hiilinielujen ja -varastojen merkityksestä.

Myös metsien hiilinielut ovat tulleet osaksi ilmastopolitiikkaa. EU:n komissio asetti jäsenmaille metsien käytön vertailutasot, johon maiden metsien hiilinieluja verrataan tulevina vuosina. Suomen vertailutaso tarkoittaa sitä, että metsien hakkuiden lisääminen entisestään pakottaisi Suomen etsimään päästövähennyksiä muualta. Metsien hiilinielujen pienentämiselle tuli siis hinta. Luonnonsuojeluliitto aloitti kampanjoinnin hiilinielujen puolesta vuonna 2016. Liitto osallistui Komission asettamaan asiantuntijaryhmään, joka kommentoi jäsenmaiden ehdotuksia vertailutasoiksi.

Julkaisimme loppuvuodesta 2020 politiikkasuosituksen metsien hiilinieluista ja bioenergian ilmastovaikutuksista yhteistyössä EKOenergian ja BirdLifen kanssa. Suositus on tärkeä ja ajankohtainen vaikuttamistyökalu erityisesti valmisteilla olevaa Suomen ilmasto- ja energiastrategiaa sekä maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmaa ajatellen.

Luonnonsuojeluliiton hallitus teki kriittisen periaatepäätöksen päästökompensaatioista ja hiilimarkkinoista. Tätä linjausta käytettiin apuna ilmastolakiin, maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmaan ja rahankeräyslainsäädännön uudistamiseen liittyvässä vaikuttamistyössä.

Hiilipörssi ja soiden ennallistaminen

Hiilipörssi siirtyi itsenäiseksi, Luonnonsuojeluliitosta täysin irrallaan olevaksi yritykseksi kehittämään kompensatiota. Soiden ennallistamista jatketaan edelleen Luonnonsuojeluliitossa soiden hiilivarastojen säilyttämiseksi, mutta jatkossa emme enää markkinoi sitä kompensationa.

Soiden ennallistuksia tehtiin eri puolilla Suomea mm. Tohmajärvellä, Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Ennallistussuunnitelmia laadittiin mm. Muoniossa, Karkkilassa, Siuntiossa ja Miehikkälässä oleville uusille kohteille. Ennallistuksien markkinointia uudistettiin kiinnittäen aiempaa enemmän huomiota vesistö- ja monimuotoisuusasioihin. Yritysyhteistyötä ennallistusten parissa tehtiin useiden yritysten kanssa. Näistä tärkein oli Lumenen juhluvuoden soiden ennallistustyö. Suunniteltuja talkoita jouduttiin koronan takia siirtämään vuoteen 2021.

3 Elinympäristöjen suojele

Sisävesien suojele

Suomen luonnonsuojeluliitto nosti toimintavuonna teemaksi vedet sisävesi- ja Itämeri-strategioidensa tavoitteiden mukaisesti. Liitto jatkoi sisävesien suojelemaan keskittyvän Freshabit LIFE -hankkeen toteutusta kutsuen vesiluonnosta kiinnostuneita ja huolestuneita tutustumaan lähivesiinsä opintopiirimuotoisesti. Liitto julkaisi tätä varten Vesistölähettilään tehtävävihkon aiemmin ilmestyneen Vesistöoppaan pariaksi.

Vuoden 2021 virtavesiteemaa valmisteltiin hyödyntämällä vesivoiman luontovaikutuksista kertovia materiaaleja ja vierailamalla luonnonsuojelupiireissä virtuaalisesti.

Metsät ja suot

Hallitusohjelmaan saatu luonnonsuojelun lisärahoitus vaikutti, kun monet Luonnonsuojeluliiton, piirien ja yhdistysten vanhat suojelualue-aloitteet toteutuivat METSO- ja HELMI-ohjelmien kautta yhteensä tuhansien hehtaarien laajuudella. Soidensuojelun täydennysohjelman kohteita tuli myös esimerkiksi Uusimaa 2050 -maakuntakaavaan.

Luonnonsuojeluliiton kauan ajama Metsähallituksen tulostavoitteen väheneminen toteutui, mikä mahdollistaa parempaa luonnonhoitoa ja suojelua. Myös Metsähallituksen luonnonhoitoon tuli omistajaohjauksessa parannuksia. Liitto ja Greenpeace ylläpitivät neuvotteluyhteyttä Metsähallituksen kanssa yllä koko vuoden ajan arvokkaiden kiistakohteiden säästämiseksi ja metsien pehmeämmän käsittelyn edistämiseksi valtionmailla.

Liitto yritti ohjata ympäristölle haitallisia tukia luonnonhoitoon yksityismetsätalouden tukien uudistamiseen osallistumalla. Suomen uuden FSC-standardin valmistelu saatiin loppusuoralle. Uusi kriteeri lähetettiin vuoden 2021 alussa kansainväliselle FSC:lle hyväksyttäväksi.

Vuonna 2018 alkanut Avohakkuut historiaan -kansalaisaloite eteni viimein käsiteltäväksi eduskuntaan. Luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja piti käsittelyn ensimmäisen esittelypuheenvuoron. Kampanja on lisäksi tuottanut monenlaisia epäsuoria tuloksia, kuten vaihtoehtoisten hakkuutapojen ja avohakkuiden ongelmien pysymisen aktiivisen keskustelun kohteena useamman vuoden ajan.

Liitto korosti metsien suojelun ongelmien lisäksi lainsäädännön uudistamistarpeita. Lisäksi liitto puolusti niitä Natura 2000 -verkoston metsäkohteita, joiden suojelutapa ei tarjoa suojaa hakkuilta, kuten harjumetsiä. Saimme oikeusvoiton Oulujärven saarilla, missä Metsähallituksen hakkuut saatiin torjuttua.

Luonnonsuojeluliitto nosti esiin rahkasammalen korjuun haittavaikutuksia soiden monimuotoisuudelle. Ympäristöministeriö perusti työryhmän sääntelytarpeiden tarkastelua varten alkuvuodesta 2021.

Kaivokset ja louhokset

Kaivosasioissa Luonnonsuojeluliitto ja sen piirit ja paikallisyhdistykset toimivat eri puolilla maata. Liitto osallistui kaivoslain uudistukseen ja oli monta kertaa asiasta televisiohaastatteluissa. Liitto auttoi piirejä ja yhdistyksiä muistutuksissa ja valituksissa. Suurin voitto oli Hannukaisen kaivospiirin hylkäämistä koskeva tuomio. Kaivosasioiden lisäksi louhimoiden kanssa kamppailevia piirejä, yhdistyksiä ja kansanliikkeitä autettiin vertaistuellla.

Vesien ja metsiensuojelua lähialueyhteistyönä

Suomen luonnonsuojeluliiton koordinoima Laatokalta Saimaalle CBC -hanke käynnistyi huhtikuussa. Tarkoituksena on parantaa sisävesien laatua rantojen suojelun ja ennallistamisen keinoin Kaakkois-Suomessa ja Venäjällä Leningradin alueella.

Liitto aloitti Savansuon (14 ha) ennallistamisen yhdessä Metsähallituksen ja Lumenen kanssa Kymenlaakson Miehikkälässä. Etelä-Karjalassa Hiitolanjokeen rakennettiin biosuodattimia kuiturankanipuista, jotka upotettiin veteen sitomaan humusta ja ravinteita. Jokilatvoille laadittiin ja koemelottiin yli 40 km melontareitistö yhteistyössä Hiitolanjoki-yhdistyksen kanssa.

Venäläiset partnerit suunnittelivat Käkisalmeen Vuoksen rannalle vesiensuojeluaiheisen luontopolun. He kartoittivat Motornoje-Zaostrovien aluetta (13 000 ha) Laatokan rannalla suojeluesitystä varten sekä ennallistivat dyynejä Olhava-joen suistossa. Hankkeen kumppaneita Venäjällä ovat Neo Eco Project, Komarovin kasvitieteellinen Instituutti ja Käkisalmen kaupunki.

Liitto neuvotteli Leningradin alueen Koskenalan aarniometsien vapaaehtoiselle hakkuurauhoitukselle vuoden lisäajan Metsä Group Oyj:n kanssa. 17 000 hehtaarin laajuinen alue Koskenalassa (Podporozhie) käsittää Severo-Svirskin suunnitellun suojelualueen ja siihen rajautuvia, lähialueyhteistyönä kartoitettuja arvokkaita vanhoja metsiä.

Metsien ja kosteikkojen suojelu Madagaskarilla

Suomen luonnonsuojeluliitto jatkoi menestyksestä työtään Madagaskarin saaren ainutlaatuisen alkuperäisluonnon suojelemiseksi yhteistyössä paikallisten kumppaniensa kanssa. Koronapandemiasta huolimatta onnistuimme saavuttamaan kaikki vuodelle 2020 asetetut tavoitteet.

Maailmanlaajuisesti merkittävän Torotorofotsy-kosteikon suojelu jatkui tukien paikallisen yhteisön kestävästä kehitystä. Kasvava joukko paikallisia tuottaa ruokansa kaskeamista ja alkuperäisen kasvillisuuden tuhoutumista vähentävästi. Maatalousmaille istutettiin 6 000 hedelmäpuun tainta parantamaan maaperää, lisäämään luonnon monimuotoisuutta ja tuottamaan ravintoa. Kosteikon ennallistaminen jatkui palauttamalla alkuperäisiä kasvi- ja puulajeja 15 hehtaarin alueella, mikä parantaa äärimmäisen uhanalaisen kultamantella-sammakon elinoloja. Tarjosimme 300 lapselle ympäristökasvatusta huomioiden pandemian aiheuttamat rajoitukset.

Metsien suojelu jatkui Manondroala 2 -hankkeessa. Kuivaa trooppista metsää ennallistettiin istuttamalla yhteensä noin 10 000 alkuperäisten puulajien tainta saaren länsirannikolla. Liitto koulutti yhä uusia paikallisia, metsien suojeluun osallistuvia tahoja, seuraamaan metsien tilaa satelliittikuvien avulla. Tuotimme metsien ennallistamisesta koulutusvideon. Suunnittelimme ennallistamiskoulutuksia, joihin jatkossa voivat osallistua paikalliset ja kansainväliset opiskelijat sekä alan ammattilaiset.

4 Lajiensuojelu

Maamme uhanalaisten lajien hoitosuunnitelmista valmistui raakun eli jokihelmisimpukan hoitosuunnitelma. Luonnonsuojeluliitto oli työryhmässä mukana ja tyytyväinen lopputulokseen.

Vaatimukset suden, merimetson ja valkoposkihanhen yleisestä metsästyksestä saatiin torjuttua, eli tapauskohtaiset poikkeusluvut jatkuvat. Susikanta elpyi vähän, ja SusiLIFE-hanke edisti ihmisen ja suden yhteiseloja. Liitto oli hankkeessa mukana Uudenmaan piirin ja ohjausryhmän kautta.

Liitto ajoi lohen ja vaelluskalojen suojelua. EU pienensi Suomenlahden lohen kalastuskiintiötä. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta tuki liiton lausuntoa Pohjanlahden lohenkalastuksen tekemisestä kestävämmäksi. Liitto tuki lijoen sekä Kemijoen ja Raudanjoen voimalaitosten kalanhoitovelvoitteiden päivytystä lausunnollaan aluehallintovirastolle.

Saimaannorpan suojelu

Suomen luonnonsuojeluliitto osallistui ympäristöministeriön saimaannorppatyöryhmään ja vaikutti maa- ja metsätalousministeriön Saimaannorppa ja kalastus -työryhmässä, joka valmisteli norpan suojelemiseksi kalastusrajoitusasetusta kaudelle 2021-2026. Liiton tavoitteena oli pidentää verkkokalastusrajoitusta vähintään heinäkuulle, saada muikkuverkot rajoitusten piiriin sekä riittävät aluerajaukset. Esityksen jättö lykkääntyi tammikuulle 2021.

Talven apukinostalkoita ei voitu järjestää heikon jäätilanteen takia; vain muutama apukinos kolattiin työntekijävoimin. Myöskään perinteisiä pesälaskentoja ei voitu keväällä tehdä juuri missään päin Saimaata. Kuutteja todettiin 43, joista 10 pesäkuollutta. Norpan keinopesää ryhdyttiin suunnittelemaan United Parcel Service -tuen turvin ja yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa Etelä-Karjalan piirin vastuualueelle. Lokhuussin saareen tehtiin talkooretki syksyllä.

Liitto jatkoi saimaannorppa-ympäristökasvatusta suomalais-venäläisessä Norpan ja ihmisen yhteiselo -hankkeessa (CoExist-hanke). Liitto piti norppaoppitunteja ja katiskanrakennustyöpajoja Etelä-Karjalan päiväkodeissa ja kouluissa tavoittaen yhteensä 22 ryhmää, 500 lasta ja 86 aikuista. Koronan takia norppaoppitunnit peruttiin keväällä ja järjestettiin loppuvuodesta etäyhteydellä.

Verkkoalustoille kehitettiin pelillisiä materiaaleja ympäristökasvatuksen tueksi. Norppatouhujakirja uudistettiin. Norppaesitteet julkaistiin suunnitellusti kolmelle ikäryhmälle suomeksi, englanniksi ja venäjäksi. Myös norppaheijastimia, piparimuotteja ja julisteita jaettiin. Yhteyttä Venäjällä laatokannorpan suojelua ja ympäristökasvatusta edistäviin tahoihin pidettiin sähköisesti, sillä vierailut rajan yli eivät olleet mahdollisia.

Helmikuussa juhlittiin syntyviä kuutteja Lappeenrannassa koko perheen Kuutin synttärit -tapahtumassa. Kesällä järjestettiin lasten norppaleiri Turponsaarella Savonlinnassa yhdessä Luonto-Liiton Savo-Karjalan piirin kanssa. Syksyllä noin 200 kalastajaa sai norppaturvallisen Saimaa-katiskan Vaihda verkot katiskaan -tapahtumassa Savonlinnassa ja Rääkkylässä. Katiskanrakennustalkoot keskeytyivät, mutta rakentaminen jatkui vapaaehtoisvoimin.

Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanke käynnistyi syyskuussa Metsähallituksen luontopalveluiden koordinoimana. Luonnonsuojeluliitto edistää hankkeessa norppaturvallista kalastusta ja toteuttaa ympäristökasvatusta ja viestintää sekä osallistuu pesinnän turvaamiseen. Vuoden 2025 loppuun asti kestävä hanke käynnistyi katiskanrakennustalkoilla ja työntekijöiden rekrytoinneilla.

Luonnonsuojeluliitto viesti saimaannorppasta ja sen suojelusta tiedottein, verkkouutisin ja blogein sekä sosiaalisessa mediassa. Verkkosivut uusittiin ja norppautiskirje julkaistiin joka toinen kuukausi. Liiton norppatyötä esiteltiin lukuisissa eri tapahtumissa, pääasiassa Etelä-Karjalassa. Liitossa norppatyön tukena toimi norppaohjausryhmä.

Liitto tuki myös saimaannorpan verkkokalastuskieltoa edistänyttä kansalaisaloitetta eduskunnan kuulemisessa.

Liito-oravan suojelu

Suomen luonnonsuojeluliitto jatkoi Liito-orava LIFE -hankkeen toteutusta. Liiton rekrytoimat kartoittajat selvittivät liito-oravan esiintymisen 500:sta Luonnonvarakeskuksen mallintamasta metsiköstä. Tarkoituksena oli selvittää, miten valtakunnalliseen metsäinventointidataan tukeutuva malli ennustaa liito-oravan esiintymistä. Liitto jatkoi osallistumista metsänkäyttösuunnitelmien arviointiin liito-oravalle soveltuvuuden näkökulmasta valtion- ja yksityismailla ja osallistui niitä koskevaan tiedotukseen.

Julkaistiin kartoittajille suunnattu ”Liito-orava – Tietoa lajista ja kartoituksista”. Uudenmaan piiri teki liiton avulla liito-oravan suojelusta lakioppaan, koska se joutui puuttumaan moniin hankkeisiin luonnonsuojelulain mukaisilla vireillepanoilla.

Vieraslajit

Suomen luonnonsuojeluliitto helpotti kosteiden lehtojen ja rantojen uhanalaisten luontotyyppien säilymistä torjumalla niihin levittäytyviä haitallisia vieraskasveja. Liitto jatkoi Viekas LIFE -hankkeen koordinoitua ja toteutusta koronan ja henkilöstömuutosten tuomista haasteista huolimatta suunnitellusti. Jättipalsamia, jättiputkea ja keltamajavankaalia torjuva hanke työllisti parhaimmillaan 11 henkeä kesäkuukausina.

Liitto järjesti kaikkiaan 65 jättipalsamin torjuntatalkoot Etelä-Karjalan, Keski-Suomen, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakunnissa. Torjuttu pinta-ala oli 12,7 hehtaaria kaikkiaan 41 kohteella. Lisäksi kesällä järjestettiin yhteensä 12 vieraslaji-infoa, joihin osallistui 307 henkilöä. Osa tapahtumista järjestettiin koronan vuoksi etänä. Toiminnan toteuttamiseksi liitto palkkasi kuhunkin maakuntaan aluekoordinaattorit.

Varsinais-Suomessa liitto torjui jättiputkea yhteensä 5,6 hehtaarin alueelta palkkaamansa viisihenkisen, ammattimaisesti varustetun tiimin voimin. Seuranta- ja torjuntalistalla oli yhteensä 266 jättiputkihavaintoa 12 kunnan alueelta. Viestintää sopimuskuntien kanssa tiivistettiin.

Luonnonsuojeluliitto tuotti yhteistyössä Marttaliiton kanssa vieraslajeista opintokokonaisuuden, joka on kaikille avoin ja toteutettu Martta-akatemia-verkkoalustalla. Seminaari vieraslajitorjunnan parhaista käytänteistä järjestettiin CoastNet LIFE -hankkeen kanssa. Kunnille suunnattua toimenpidepakettia vieraslajihaittojen ehkäisemiseksi luotiin Kuopion kaupungin kanssa.

5 EKOenergiaa maailmalle

EKOenergian kansainvälistyminen jatkui: EKOenergia-merkittyä sähköä löytyy nyt myös Venäjältä ja Uudesta Seelannista. Muutamit kansainväliset yritykset alkoivat käyttää EKOenergiaa ja joissakin maissa EKOenergian logo näkyy Pampersin pakkauksissa.

Uudet kriteerit vesivoimasähkölle hyväksyttiin alkuvuonna. Ne koskevat erityisesti kalankulkua, veden virtaamaa ja jokien elinympäristöjä.

EKOenergian ilmastorahasto rahoitti 13 uutta aurinkoenergiaprojektia seitsemässä kehitysmaassa. Viisi näistä tehtiin tiiviissä yhteistyössä Siemensin kanssa. EKOenergia rahoitti kolme uutta jokien suojeluprojektia muun muassa Kemiönsaarella (toteuttajana Valonia).

Yhdistyneiden Kansakuntien talous- ja sosiaaliministeriö (UN DESA) kertoi EKOenergiasta uudessa julkaisussaan, jossa listataan 16 projektia jotka tukevat vahvasti kestävä kehityksen tavoitteiden (Sustainable Development Goals) saavuttamista. ”EKOenergian työ korostaa kestävä energian ostamisen tärkeyttä ja rohkaisee viestinnän kautta ihmisiä huomioimaan kestävyyskysymykset jokapäiväisessä elämässään tekemällä pieniä, mutta vaikuttavia valintoja.”

EKOenergia osallistui moniin webinaareihin ja konferensseihin, ja tuki säännöllisesti muiden järjestöjen ilmasto- ja energiatyötä muun muassa CAN European kautta.

Tarkemmin EKOenergian toimintaan voi tutustua EKOenergian omassa vuosikertomuksessa EKOenergy ecolabel in 2020: <https://www.ekoenergy.org/wp-content/uploads/EKOenergy-Annual-Report-2020-1.pdf>

6 Pandemia kiritti Luonnonsuojeluliiton digiloikkaan

Viestintä toi luonnon lähelle

Vuonna 2017 päivitetty liiton viestintästrategia ohjaa koko järjestön viestintää. Vuoden 2020 aikana tarkennettiin viestintästrategiaa ja tehtiin sosiaalisen median suunnitelma. Sosiaalisen median osalta vuosi 2020 oli menestyksellinen. Seuraajamäärät jatkoivat kasvuaan, ja Instagramiin tuli noin 17 000 uutta seuraajaa. Myös Twitter kasvoi. Facebookissa huomionarvoista oli turvekampanjan herättämä kommentoinnin määrä, joka aiheutti moderointitarpeita.

Viestintä reagoi koronan aiheuttamaan poikkeustilaan lisäämällä luontosisältöjä ja retkijuttuja, joilla herätettiin tunneyhteyttä luontoon ja muistutettiin luonnon hyvinvointivaikutuksista. Jutuissa korostettiin lähiluonnon merkitystä ja liiton roolia lähiluonnon suojelemisessa.

Irti turpeesta -kampanjan alkua siirrettiin elokuuhun ja Luonnonsuojeluliitto avasi sen sijaan luontovetoomuksen jolla välitettiin viestiä siitä, että koronaviruksen jälkeinen talouselvytyksen on suojeltava ilmasto, vesistöjä ja luontoa. Elokuussa alkanut Irti turpeesta -kampanja toi somen pääasialliseksi sisällöksi turpeen ja suot koko loppuvuodeksi.

Vesiteemavuonna viestittiin soiden merkityksestä vesiensuojelussa. Muotokuvat pinnan alta -artikkelikokonaisuus julkaistiin vesiteemaisessa Luonnonsuojelijassa 2/2020, verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Lisäksi Luonnonsuojeluliitto haki vesistölähettiläitä ja viesti esimerkiksi vesienhoitosuunnitelmista.

Luonnonsuojelijan lehti uudistusta valmisteltiin määrittelemällä lehden konseptia. Varsinainen printtilehden uudistus tapahtuu vuonna 2021. Lukijat lähettivät Paras juttu -äänestyksen myötä runsaasti kiittävää palautetta. Lehden rahoitusta kehitettiin, ja sitä saatiin Tuuliaisen säätiöstä, Luonnonsuojelun säätiöstä ja Freshabit LIFE -hankkeesta. Vuoden aikana lähti 14 uutiskirjettä ja jokainen uutiskirje tavoitti noin 10 000 lukijaa.

Luonnonsuojeluliiton ulkoisella sll.fi-verkkosivustolla oli vuoden 2020 aikana yhteensä lähes 1,3 miljoonaa katselukertaa ja lähes 463 000 vierailijaa. Mobiilikäyttäjien osuus sivuston vierailijoista kasvoi entisestään: Vuonna 2020 kaikkiaan yli 55 prosenttia kaikista sivuston vierailijoista selasi sll.fi:tä älypuhelimella.

Loppuvuodesta korjailtiin sivuston suorituskykyyn ja toimintavarmuuteen liittyviä ongelmia, minkä seurauksena sivujen latausaikoja saatiinkin nopeutettua. Vuoden 2020 lopussa noin 120 Luonnonsuojeluliiton yhdistystä ja piiriä oli ottanut käyttöön tai valmisti sivuston nykytekniikan mukaisen WordPress-sivupohjan käyttöönottoa.

Yhdessä poikkeusajasta huolimatta

Koronan aiheuttama poikkeusaika näkyi järjestön toiminnassa monin paikoin. Esimerkiksi kevätkuukaus pidettiin osittain etänä, Luonnonkukkien päivän yleisöretket peruttiin ja teemapäivä toteutettiin piharetkinä. Myös syyskuukaus kokoontui pääosin etänä.

Poikkeusajan vuoksi yhteydenpitoa, neuvontaa ja vuorovaikutusta kentän ja keskusjärjestön välillä pyrittiin lisäämään. Kanavina toimivat piirien Workplace-ryhmä, järjestöasiat@sll.fi-osoite ja piirien virtuaalikalvat. Norppaposti lähti vuoden aikana neljä kertaa ja sen avausprosentti oli hyvä. Norppapostissa nostettiin entistä enemmän esille luonnonsuojelutoimintaa ympäri Suomen ja annettiin ääni paikallisille luonnonsuojelijoille.

Tiimien välistä yhteistyötä ja kuulumisten vaihtoa tiivistettiin, kun tiimit osallistuivat viikoittain toistensa palavereihin. Tiimien vuorovaikutuksen kehittämisen ohessa kannustettiin piirejä yhteistyöhön.

Vesivuosi ja Irti turpeesta -kampanja näkyivät keskusjärjestön ja paikallistason työskentelyssä sekä koulutusten ja viestinnän sisällöissä.

Loppuvuodesta etätöskentely ja -kokoukset alkoivat olla jo rutiinia, mikä näkyi liiton suunnittelemien ja järjestämien etäkoulutusten kasvaneena määränä.

Yhdistykset ja piirit järjestivät 563 tapahtumaa vuoden 2020 aikana (80 raportoi) ja niihin osallistui 14 058 ihmistä. Korona selvästi vähensi tapahtumia ja osallistujia edellisiin vuosiin verrattuna.

Asiakaspalvelussa vilkas vuosi

Liiton asiakaspalvelu hoitaa jäsenten, lahjoittajien ja Suomen Luonto -lehden asiakkaiden yhteydenotot. Laadukkaan asiakaspalvelun varmistamiseksi otettiin käyttöön uusi puhelinvaihejärjestelmä, joka sisältää takaisinsoittopalvelun. Asiakaspalvelussa käsiteltiin yli 17 000 sähköpostiyhteydenottoa ja yli 6500 puhelua. Asiakaspalvelun työmäärän kasvaessa asiakaspalveluun siirrettiin syksyllä yksi asiakasneuvoja lisää.

Kilta-rekisterijärjestelmä on käytössä 15:ssä piirissä ja 137:ssä yhdistyksessä. Keskusjärjestöllä Kilta-käyttäjiä on kymmenen.

7 Varainhankinta – suojelutyön edellytys

Jäsenmäärä kasvoi lähes tuhannella

Luonnonsuojeluliiton virallinen jäsenmäärä oli 28 807 (31.12.2020). Kasvua oli yli 900 jäsentä vuodesta 2019 (27 899 jäsentä). Jäsenmäärä kasvoi 3,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvua selittää vanhojen jäsenten sitoutuminen ja uusien jäsenien (2028 jäsentä) liittyminen.

Luonnonsuojeluliitossa on yli 28 000 sitoutunutta jäsentä ja uusia jäseniä liittyy tasaisesti ympäri vuoden jäsenhankintakampanjoiden tuloksena.

Paikallisyhdistyksillä on tärkeä rooli yhteydenpidossa ja uusien jäsenten sitouttamisessa omaan yhdistykseen.

Yksityisvarainhankinta

Koronavuoden poikkeusolot näkyivät yksityisvarainhankinnassa siten, että katu- ja ovivarainhankintaa eli feissausta ei voitu toteuttaa. Verkon ja digimarkkinoinnin rooli lahjoitusten ja uusien jäsenten hankinnassa korostui entisestään. Koronakriisin puhkeaminen vaikutti hetkellisesti negatiivisesti kertalahjoituksiin, mutta sitoutuneiden kuukausilahjoittajien osalta ei tapahtunut samanlaista notkahdusta.

Poikkeuksellinen vuosi sai ihmiset kiinnittämään huomiota omaan lähiluontoon, ja yhä useamman kiinnostumaan suomalaisesta luonnosta ja sen tilasta. Ilmastokriisi ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen säilyivät mediassa vakiintuneina puheenaiheina. Luonnonsuojeluliiton varainhankinnassa suomalaisten huoli ympäristöasioista näkyi yksityishenkilöiden aktivoitumisena.

Kampanjoinnissa keskityttiin eritoten säännöllisten kuukausilahjoittajien hankintaan ja toteutettiin kohdennettuja digimarkkinointikampanjoita sosiaalisessa mediassa. Lisäksi panostettiin testamenttilahjoittamisen tunnettuuden parantamiseen yhteistyössä VaLa ry:n kanssa.

Facebook-keräykset säilyivät merkittävänä yksityisvarainhankinnan kanavana. Toista kertaa toteutettu juhannuskalenteri toi liitolle uusia jäseniä ja lahjoittajia.

Varainhankintaan panostettujen resurssien ansioista joulukampanjan lahjoitustuotot ylittivät edellisvuoden ennätyslukemat, saavuttaen kaikkien aikojen parhaan tuloksen sekä lahjoitustuotoissa että uusissa jäsenissä ja kuukausilahjoittajissa mitattuna.

Tutustu lahjoituskohteisiimme verkkosivullamme osoitteessa <https://www.sll.fi/lahjoita>

Luontoarpajaiset

Luontoarpajaiset toteutettiin aiemmasta poiketen yhteistyössä Tavara-arpa ry:n kanssa. Arpajaisten kesto oli aiempaa pidempi ja syksyllä arpoja lunastaneille lähetettiin ensimmäistä kertaa uudet arvat keväällä 2021. Palkintojen valinnassa suosittiin kestäviä valintoja ja Luontokaupan tuotteita.

Yritysyhteistyö

Luonnonsuojeluliiton yritysyhteistyön näkyvyys ja tunnettuus yritysten sekä muiden organisaatioiden keskuudessa kasvoi suunnitelmallisten yhteydenottojen ja viestinnän avulla. Yritysyhteistyön lisäresurssit mahdollistivat yritysyhteistyön kehittämisen ja yritysyhteistyön markkinoinnissa kokeiltiin uusia keinoja ja väyliä.

Koronavirus toi yllättäviä haasteita uusasiakashankintaan. Kertalahjoitusten määrät pienenivät, mutta lasku tasaantui vuoden loppua kohti ja yritysyhteistyölle asetettu kokonaistuottotavoite ylittyi reilusti. Hyvä tulos mahdollisti tuottojen jakamisen kattavasti eri suojeluteemoille.

Sisäisen yhteistyön tiivistyminen jatkui (suojelutyö, hankkeet, viestintä, piirit ja Luontokauppa). Kannatusyrityskonseptiin 2019 viimeistellyn uudistuksen myötä kannatusyritystuotot kasvoivat.

Yritysjoululahjoituskampanjan tuotto laski edellisestä vuodesta, mutta kampanjalle asetetut maltilliset tuottotavoitteet saavutettiin. Edellisen vuoden tuloksessa vaikutti muutama merkittävän suuri lahjoitus, joiden uudelleen toteutumisen varaan ei tuotto-odotuksia voinut laskea. Joulukampanjaa markkinoitiin sähköpostia ja sosiaalista mediaa hyödyntäen. Joululahjoituksen tehneet yritykset saivat käyttöönsä sähköisen materiaalipaketin, jonka avulla ne pystyivät viestimään lahjoituksesta sidosryhmilleen.

Yhteistyö jatkui edelleen liiton pitkäaikaisten yhteistyökumppaneiden LähiTapiolan, Veikkauksen, Suomalaisen Kirjakaupan, Pomocan, Raikastamon ja mainostoimisto Adamsin kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös Nordqvistin, Karton, Korkeasaaren, Lapuan Kankureiden, Kassatiedon, Kultasuklaan, Makian, Lumenen ja Lassila-Tikanojan kanssa.

Muun muassa Elisa, UPS, Gigantti ja Lidl tukivat liiton toimintaan kampanjoillaan. Yritysten kampanjamuotoisesta tuesta on muodostunut tärkeä osa tuottopohjaa.

8 Suomen Luonto

Suomen Luonto -lehdelle vuosi 2020 oli kaksijakoinen. Korona aiheutti toiminnallisia haasteita, kun lehden taitto, editointi ja oikoluku tehtiin enimmäkseen etätyönä. Painoonvientiviikoilla osan toimituksesta oli kuitenkin pakko kokoontua toimistolle viimeistelemään ja saattamaan lehti painoon. Korona vaikutti talouspuolella miinusmerkkisesti lähinnä vain mainosmyyntiin, joka putosi kevätkaudella jyrkästi.

Ulkoasu-uudistuksen läpikäynyt lehti ja sen sisällöt kuitenkin kiinnostivat, ja tilaus- ja irtonumeromyynti kasvoivat aiempaan vuoteen verrattuna, irtonumeromyynti peräti liki 30%. Vuoden 2020 numeroiden keskilevikki oli 24 979.

Suomenluonto.fi-sivuston kävijämäärät nousivat vuonna 2020 ennätyslukemiin, kasvua edelliseen vuoteen oli 68%. Kasvu jatkui myös sosiaalisen median kanavissa. Facebookissa ylitettiin 100 000 tykkääjän rajapyykki keväällä 2020. Instagramissa vuoden loppua kohden tykkääjiä oli jo 80 000, mikä on ylivoimaisesti eniten suomalaisista aikakauslehdistä.

Suomen Luonnon #muutos-tutkijoiden mediakoulutus siirtyi koronan takia keväältä syyskuun puoliväliin. Syksyn aikana julkaistiin yhdeksän tutkijan pitkät editoidut verkko- tai printtiartikkelit.

Vuoden 2020 aikana Suomen Luonto toteutti asumisen ja rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämistä käsittelevän, kansalaisille ohjeita ja vinkkejä tarjoavan Hiilihelppi-sivuston yhteistyössä Ympäristöministeriön ja Sitran kanssa. Sivustolla on oma verkkotunnuksensa, mutta se linkitetään myös osaksi Suomen Luonnon verkkosivuja vuoden 2021 alussa.

9 Suomen luonnonsuojelun Tuki Oy

Suomen luonnonsuojelun Tuki Oy:n liikevaihto tilikaudella syyskuu 2019 – elokuu 2020 oli 619 tuhatta euroa (+38,2 %). Liikevoitto oli 79 tuhatta euroa (13,7 %). Yritykseen palkattiin keväällä uusi markkinointiassistentti. Sosiaalisen median kautta markkinoimalla oman verkkokaupan myyntiä onnistuttiin kasvattamaan vuoden aikana erinomaisesti. Loppuvuodesta (syys–joulukuu) verkkokaupan myynti oli jo ylittänyt koko edellisen tilikauden verkkokauppamyynnin. Samaan aikaan on jatkettu tuotevalikoiman voimakasta kehittämistä ja jälleenmyyntiverkoston laajentamista.

Verkkokaupan toimintaan ja Luontokaupan valikoimiin voi tutustua osoitteessa www.luontokauppa.fi.

10 Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy

Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy:n toiminta vakiintui ensimmäisen taloudellisesti vaikean toimintavuoden jälkeen. Tilikausi 2020 oli voitollinen 16 765,46 euroa verrattuna edellisvuoden 39 519,16 euron tappioon.

Kinoksen uusasiakashankinta pääsi hyvään vauhtiin pysähtyen kuin seinään keväällä 2020 pandemian seurauksena. Toiminta palautui kuitenkin nopeasti ennalleen ja myynti jatkoi ripeää kasvuaan loppuvuonna. Kinoksen tarjoama Ekokompassi ympäristöjohtamisjärjestelmä on saanut asiakkailta erittäin hyvää palautetta selkeydestään ja helppokäyttöisyydestään. Ekokompassi on nyt Suomen nopeimmin kasvava ympäristöjärjestelmä.

Kinoksen toimintaan ja asiakastarinoihin voi tutustua osoitteessa www.ekokompassi.fi

11 Talous

Liiton talous on kehittynyt suotuisasti toimintavuoden poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta. Aiemmin talousarviossa ounasteltu alijäämä vaihtui selkeäksi ylijäämäksi. Kehityksen taustalla ovat vaikuttaneet talous- ja yleishallinnon selkeyttäminen sekä uusi taloushallintojärjestelmä.

Tilikauden tulokseen eniten vaikuttaneita tekijöitä ovat olleet onnistunut varainhankinta, Suomen Luonto-lehden positiivinen kehitys sekä ympäristöministeriön yleisavustuksen nousu. Pandemiatilanne on laskenut huomattavasti mm. matka- ja kokouskuluja sekä tiettyjä yleiskustannuksia. Tilanteen pakottaman digiloikan ansiosta osan näistä muutoksista voidaan olettaa olevan pysyviä.

Liiton taseen loppusumma, joka kuvastaa toiminnan laajuutta, on jatkanut hienoista kasvuaan ja maksuvalmius on parantunut entisestään. Sijoitusomaisuuden arvo on pysynyt ennallaan pandemiatilanteen aiheuttamasta heilunnasta huolimatta. Liitolla on edelleen kassavarallisuutta, jolla on tarkoitus korottaa kassavirtaa tuottavan sijoitusomaisuuden määrää pitkällä aikajänteellä.

Liiton yhteenlasketut tuotot ovat laskeneet 5,8 miljoonasta eurosta vajaaseen 5,3 miljoonaan euroon. Tuottolukuihin vaikuttaa kuitenkin merkittävästi kirjanpidolliset jaksotukset, jotka jäivät alhaisiksi mm. soiden ennallistamistoiminnan takia. Laskun taustalla oli leuto talvi, joka esti ennallistamisen osin kokonaan.

Liiton ylijäämä toimintavuodelta 2020 oli 49 129,25 euroa verrattuna aiemman vuoden 3 092,52 euroon. Ylijäämä oli ennakoituun 300 tuhannen alijäämään verrattuna erinomainen siitäkin huolimatta, että testamenttilahjoitusten määrä laski 261 tuhannesta eurosta noin 25 tuhanteen euroon.

Näkymät seuraavalle toimintavuodelle ovat positiiviset talouden näkökulmasta, mutta pandemiatilanteen jatkuminen luo epävarmuutta erityisesti yritysvarainhankinnan puolelle.

12 Ilmari Räsäsen säätiö

Ilmari Räsäsen säätiön tarkoituksena on luonnonsuojelun, luonnonmukaisen viljelyn ja metsänhoidon edistäminen sekä perinnemaisemien vaaliminen. Säätiö on perustettu vuonna 2013 ja perustuu Ilmari Räsäsen Luonnonsuojeluliitolle testamenttaamaan omaisuuteen. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä apurahoja tavoitteitaan edistäviin tutkimus- yms. hankkeisiin. Lisäksi se säilyttää ja hoitaa Heinäveden kunnan Vihtarin kylässä sijaitsevaa Mattilan kiinteistöä luonnonsuojelullisena mallitilana ja käyttämällä sitä apuna hankkeissa, joilla pyritään edistämään metsiensuojelua ja luomuviljelyä. Tilalla toimii vuokralaisena Pirteä Pässä Oy, jonka toiminnot tilalla mahdollistavat säätiön tavoitteiden edistämisen. Koronan vuoksi toiminta Mattilan tilalla oli tänä vuonna selvästi aikaisempia vuosia rauhallisempaa.

Säätiön hallitukseen kuuluu testamentin mukaisesti kolme Luonnonsuojeluliiton, yksi Heinäveden luonnonystävien ja yksi Etelä-Savon ELY- keskuksen edustajaa. Säätiö jakoi vuoden aikana apurahoina yhteensä 10 050 euroa yhteentoista luonnonsuojelua ja luonnonmukaista viljelyä eri keinoin edistävään ja tukevaan hankkeeseen. Säätiö osti vuoden aikana Heinävedeltä kaksi metsäkiinteistöä, yhteispinta-alaltaan noin 53 hehtaaria. Säätiön sijoitettava varallisuus on sijoitettu sijoitussuunnitelman mukaan pääasiassa osakkeisiin ja rahastoihin. Varallisuutta on käytetty myös metsäkiinteistöjen ostoon ja vähitellen kohonnut metsäomaisuus on aiempaa merkittävämpi osa säätiön kokonaisvarallisuutta.

13 Suomen Luonnonsuojelun Säätiö sr - Naturskyddsstiftelsen i Finland sr

Suomen Luonnonsuojelun Säätiön toiminnan tarkoituksena on apurahoja jakamalla tukea luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävää tieteellistä, taiteellista ja kirjallista työtä, koulutusta ja kansalaisjärjestöjen toimintaa.

Hallitus jakoi kevätkokouksessaan 24.4.2020 apurahoina yhteensä 72 000 euroa 27 hankkeelle. Jaettu summa oli noin 15 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin myönnettiin 62 500 euroa 23 hankkeelle. Itämeri-rahastosta myönnettiin 36 500 euroa kahdeksalle hankkeelle, joista neljä oli Wärtsilä Oyj:n nimikkoapurahoja. Rafael Kuusakosken muistorahastosta myönnettiin 25 500 euroa 13 hankkeelle, Luonnonsuojelurahastosta 1 500 euroa yhdelle hankkeelle ja käyttövaroista 8 500 euroa viidelle hankkeelle.

Kevään apurahahaku toteutettiin uudella täysin sähköisellä apurahajärjestelmällä. Uudistus onnistui hyvin ja hakijamäärä kasvoi lähes neljänneksellä edelliseen vuoteen verrattuna. Apurahahakemuksia saatiin määräaikaan mennessä 181, joilla haettiin yhteensä 722 364 euroa. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 146 / 510 892 euroa.

Säätiön taloudellinen tilanne oli vakaa. Säätiön varoja hoidettiin hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaan turvallisesti ja tuottavasti. Varoja saatiin sijoitustoiminnan tuottoina sekä testamentti- ja muina lahjoituksina yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä. Vuosi oli lahjoitusten osalta poikkeuksellisen hyvä, ja lahjoituksia saatiin noin 60 prosenttia enemmän kuin keskimäärin viitenä edellisenä vuonna.

14 Liittovaltuusto

Liittovaltuusto kokoontui sääntömääräisesti kaksi kertaa vuodessa: kevätkokous pidettiin Orivedellä koronan vuoksi vasta kesäkuussa 13.–14.6. ja syyskokous Helsingissä 14.–15.11. Molemmissa kokouksissa hyödynnettiin laajasti etäyhteyksiä. Valtuuston puheenjohtajana toimi Riitta Lunti ja varapuheenjohtajana Hannu Raittinen. Kokouksissa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden lisäksi etenkin liiton talouden tasapainottamista, toimintakulttuurin kehittämistä sekä EKOenergiaan liittyviä asioita.

15 Liittohallitus

Liittohallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Niistä vain tammi- ja helmikuun kokoukset ehdittiin pitää fyysisinä kokouksina keskustoimistolla normaaliin tapaan, muut pidettiin pääasiassa etäyhteyksin. Liittohallituksen puheenjohtajana vuonna 2020 toimi Harri Hölttä ja varapuheenjohtajana Sari Hänninen. Hallituksen muita jäseniä olivat Mirja Suhonen, Kari Järventausta, Sampo Jaakkola, Ina Rosberg, Kati Vierikko, Pertti Sundqvist ja Heikki Simola sekä varajäsenenä Jouni Lamminmäki ja Heikki Kurkela.

16 Palkitseminen

Suomen luonnonsuojeluliiton ympäristöpalkinnot jaettiin Helsingissä Kumpulan kasvitieteellisessä puutarhassa 29.8. pidetyssä pienimuotoisessa tilaisuudessa. Perinteikkään Ympäristöpalkinnon sai tällä kertaa 30 vuotta toiminut Virtavesien hoitoyhdistys Virho. Ympäristöavaus-palkinnon sai toimittaja Timo Korpi Yle Kioskin Ilmastouutisista ja Kultainen Sulka-palkinnon Yle Luonnon toimittaja Juha Laaksonen suomalaisten monimuotoisesta johdattamisesta luontoon erityisesti radion välityksellä. Samassa tilaisuudessa juhlistettiin liiton kunniapuheenjohtaja Rauno Ruuhijärven 90-vuotispäivää. Luonnonsuojeluliiton mitaleja ei tänä vuonna poikkeuksellisesti myönnetty, koska niiden jakaminen olisi ollut hankalaa koronan vuoksi. Vuoden vapaaehtoiseksi valittiin Matti Rintala Kyrön luonnosta vesiensuojelun edistämisestä ja vuoden paikallisyhdistykseksi SLL Rovaniemi. Lisäksi Suomen luonnonsuojeluliitto palkitsi pitkäaikaisia ja ansiotuneita jäseniään kultaisin ja hopeisin ansiomerkein.

LIITTEET:

Taulukossa esitetään jäsenmäärä luonnonsuojelupiireittäin 2020.

(Luvuissa ovat mukana kaksinkertaisina yhdistystä vuoden aikana vaihtaneet jäsenet. Tämä aiheuttaa eron verrattuna lukuun maksaneiden henkilöjäsenten määrästä.)

Piiri	Jäsenmäärä 2020
Etelä-Hämeen piiri	1636

Etelä-Karjalan piiri	774
Etelä-Savon piiri	779
Kainuun piiri	283
Keski-Suomen piiri	1600
Kymenlaakson piiri	874
Lapin piiri	899
Pirkanmaan piiri	3175
Pohjanmaan piiri	1082
Pohjois-Karjalan piiri	906
Pohjois-Pohjanmaan piiri	1503

Pohjois-Savon piiri	1072
Satakunnan piiri	944
Uudenmaan piiri	10495
Varsinais-Suomen piiri	2935
YHTEENSÄ	28957

Luonto-Liitto	7141
---------------	------

Alla listattuna liittoon kuuluvat luonnonsuojelupiirit ja piirien alueilla toimivat yhdistykset (yhdistyslista Kilta-järjestelmästä).

Etelä-Hämeen piiri (10 yhdistystä)

ASIKKALAN LUONNONYSTÄVÄT RY

HOLLOLAN YMPÄRISTÖYHDISTYS RY

HÄMEENLINNAN SEUDUN LSY

ITÄ-HÄMEEN LUONNONSUOJELUYHD.

JANAKKALAN LUONTO JA YMPÄRISTÖ ry

KESKI-HÄMEEN YMPÄRISTÖYHDISTYS

KÄRKÖLÄN LUONNONYSTÄVÄT

LOUNAIH-HÄMEEN LSY

PADASJOEN LUONNONYSTÄVÄT RY

SALPAUSSELÄN LUONNONYSTÄVÄT RY

Etelä-Karjalan piiri (4 yhdistystä)

IMATRAN SEUDUN LSY

LAATOKAN-KARJALAN LUONNONYST.

LAPPEENRANNAN SEUDUN LSY

Savitaipaleen seutu ry.

Etelä-Savon piiri (7 yhdistystä)

HEINÄVEDEN LUONNONYSTÄVÄT RY

ITÄ-SAVON LUONNONSUOJELUYHD.

JOROISTEN LUONNONYSTÄVÄT RY

KANGASNIEMEN LUONTO

PIEKSÄMÄEN LUONNON YSTÄVÄT RY

PUUMALAN LUONTO RY

Suur-Savon yhdistys ry

Kainuun piiri (5 yhdistystä)

KAJAANIN YHDISTYS

LENTUA-SEURA

PALTAMON LUONTO RY

SOTKAMON LUONTO RY

YLÄ-KAINUUN LUONTO RY**Keski-Suomen piiri** (9 yhdistystä)

Ala-Keiteleen Luonnonystävät ry

Keurusseudun Luonnonystävät ry

Korpilahden Luonnonsuojeluyhdistys ry

Laukaan Seudun Luonto ry

Petäjäveden Luonto ry

Saarijärven seudun Luonnonystävät ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliitto Jämsän seutu ry

Toivakan Luonto ry

Kymenlaakson piiri (3 yhdistystä)

Meri-Kymen Luonto ry

Pohjois-Kymen Luonto ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Kaakkois-Kymen yhdistys ry

Lapin piiri (14 yhdistystä)

ENONTEKIÖN LUONNONSUOJELUYHD.

INARIN LUONNONYSTÄVÄT

KEMIJÄRVEN LUONTO

KEMIN SEUDUN LUONNONSUOJELUYHD

KITTILÄN LUONTO RY

KÄSIVARREN LUONNONSUOJELUYHD.

Muonion ja Kolarin Luonto ry

PELKOSENNIEMEN LSY

PRO-KUTSA RY

SOMPION LUONNONYSTÄVÄT

Suomen luonnonsuojeluliitto Rovaniemi ry.

TORNION LUONNONSUOJELUYHDISTYS

UTSJOEN LUONNONSUOJELUYHDISTYS

YLITORNION-PELLON LUONTO RY

Pirkanmaan piiri (16 yhdistystä)

Akaan ympäristöyhdistys ry

Kangasalan Luonto ry.

Kyrön Luonto ry

Lempäälän ympäristönsuojeluyhdistys LYSY ry

Oriveden seudun luonnonsuojeluyhdistys ry

Pirkkalan ympäristöyhdistys ry

Sastamalan ympäristöyhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Ikaalisten yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Mäntän seudun yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Pälkäneen seutu ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Tampereen yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Valkeakosken yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ry

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

Pohjanmaan piiri (14 yhdistystä)

Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry

Jakobstadsnejdens Natur - Pietarsaarensedun Luonto rf

Jalasjärven luontoyhdistys Luhurikka ry

Jurvan ympäristö- ja luontoseura r.y.

Järviseudun ympäristöyhdistys Kotikontu ry

KESKI-POHJANMAAN LUONTO

Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry

Lapuan ympäristöyhdistys ry

Lestijokiseudun ympäristöyhdistys ry

Luontoyhdistys Valokki ry

Suomenselän Luonnonystävät ry

Suupohjan ympäristöseura ry

Vaasan ympäristöseura, Vasa miljöförening ry

Ähtärinjärven Luontoyhdistys ry

Pohjois-Karjalan piiri (8 yhdistystä)

ENON LUONNONYSTÄVÄT

ILOMANTSIN LUONNONYSTÄVÄT

JOENSUUN SEUDUN LUONNONYSTÄVÄT

KESKI-KARJALAN LUONTO

KONTIOLAHDEN LUONNONYSTÄVÄT

LIEKSAN LUONNONYSTÄVÄT RY

OUTOKUMMUN LUONNONYSTÄVÄT

YLÄ-KARJALAN LUONNONYSTÄVÄT

Pohjois-Pohjanmaan piiri (15 yhdistystä)

Hailuodon luonnonsuojeluyhdistys ry

lin ympäristöyhdistys ry

Kempeleen-Oulunsalon luonnonsuojeluyhdistys ry

Kiiminkien luonnonsuojeluyhdistys ry

Kuivaniemen Luonto ry

Kuusamon Luonnonystävä ry

Lakeuden Luonto ry

Oulujokilaakson Luonto ry

Pohjois-Suomenselän luonnonsuojeluyhdistys ry

Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistys ry

Pyhäjokialueen luonnonsuojeluyhdistys ry

Raahen Seudun Luonnonystävä ry

Siikalatvan Luonto ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Kalajokilaakson yhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry

Satakunnan piiri (8 yhdistystä)

ALA-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖSEURA

HUITTISTEN SEUDUN YMPÄRISTÖYHD

Jokilaakson ympäristöyhdistys

KANKAANPÄÄN SEUDUN LUONNONYST.

Rauman seutu ry

Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry

ULVILAN YMPÄRISTÖSEURA RY

Uudenmaan piiri (22 yhdistystä)

ESPOON YMPÄRISTÖYHDISTYS

Grankulla Miljöförening - Kauniaisten Ympäristöyhdistys r.f.

HANGON YMPÄRISTÖYHDISTYS

HELSINGIN LUONNONSUOJELUYHD.

Hyvinkään ympäristösuojeluyhdistys r.y.

INKOON-SIUNTION YMPÄRISTÖYHD.

ITÄ-UUDENMAAN LUONN.JA YMP.SY.

Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys

KERAVAN YMPÄRISTÖNSUOJELUYHD.

Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry - Kyrkslätts miljöförening rf

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry

LOPEN LUONNONYSTÄVÄT

Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys ry

Nurmijärven Luonto ry

Raaseporin Luonto ry

RIIHIMÄEN SEUDUN LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY

SIPOON LUONNONSUOJELIJAT RY

Suomen luonnonsuojeluliitto Järvenpää

SVARTBÄCKIN SEUDUN LUONNONSUOJELUYHD

Tuusulan yhdistys ry

Vantaan yhdistys ry

VIHDIN LUONTO

Varsinais-Suomen piiri (15 yhdistystä)

Härkätien ympäristönsuojeluyhdistys ry

Kaarinan luonnonsuojeluyhdistys ry

Kemiönsaaren Luonto ry - Kimitoöns Natur rf

Laitilan seudun ympäristöyhdistys ry

Loimaan seudun luonnonsuojeluyhdistys ry

Mynämäenseudun luonnonsuojeluyhdistys ry

Naantalin seudun luonnonsuojeluyhdistys ry

Paimionseudun ympäristöyhdistys ry

Pargas Naturskyddsförening rf- Paraisten luonnonsuojeluyhdistys ry

Pöytyän seudun luonnonsuojelyhdistys ry

Raisiojokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry

Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys ry

Suomen luonnonsuojelulitto Hirvijokilaakso ry

Turun luonnonsuojeluyhdistys ry

Uudenkaupungin ympäristönsuojeleyhdistys ry

Luonnonsuojeluliiton kannatusyritykset 2020:

Aalto Oy

Addnature

Arkkitehtiryhmä A6 Oy

Bikester

Biotop Oy

B&E Ventures Oy

Eläinklinikka Norppa

Ekokampaamo-parturi Hiusmeri Ky

Etsiville

Finera Aitateollisuus Oy

Foto Fennica Oy

Hagson-Provitek Oy

Hiskinmäen Eläinsairaala Oy

JN-Solar

Juha Ikonen Digital

Kassatieto Oy

Konsulttipalvelu Viher-Arkki

Kotka Maretarium Oy

K-Supermarket Vääksy, Mattelmäki & Verkka Oy Kuntovirkku

Kuusakoski Oy

LSS Long Special Services Ltd. Oy

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö Länsi-Helsingin Kirjanpito Oy

Maalaus Terra Oy

MEOM Oy

Mäntyharjun apteekki

NorppaArt

OAC Finland Oy OripCon Oy

Painava Sana

Pihailo

Piipanoja Oy

Porin Kylmäasennus Oy

Pure Waste Textiles Oy

Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy

Rebel Lifters Oy

RetkiRent

Roxeteer Media Oy

ShopAlike.fi

Skarppi Kirjoituspalvelut

Suomalainen Kirjakauppa

Suomen Kirjailijaliitto r.y.

Teo-Pal Oy Ab

Termex-Eriste Oy

Treeline Outdoors

Tuike Finland Oy (Google Hamina)

Uula Color Oy

Vallilan Heili

Visma Consulting Oy

WL-Done Oy

Weecos

Luonnonsuojeluliiton ulkojäsenet 2020

LOIMU (ent. Metsänhoitajaliitto)

Suomen riistakeskus

Biologian ja maantieteen opettajien liitto

BirdLife Suomi

Marttaliitto

Metsäalan asiantuntijat ry METO

Suomen Luonnonvalokuvaajat

Suomen Mehiläishoitajain Liitto

Suomen Metsästäjäliitto

Suomen Partiolaiset